

26
10

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

з 383 ілюстраціями в тексті і 4 малюнками

написали:

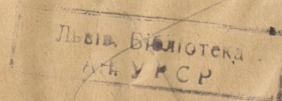
I і II частину — Д-р ІВАН КРИПІКЕВИЧ

III частину — Д-р БОГДАН ГНАТЕВИЧ

при співпраці:

ЗЕНОНЯ СТЕФАНОВА, ОСИПА ДУМІНА
та СВЯТОСЛАВА ШРАМЧЕНКА

В. проф. С. Богородський

130191

ВИДАННЯ ІВАНА ТИКТОРА

ЛЬВІВ 1936

З М І С Т

ПЕРША ЧАСТИНА: ВІЙСЬКО КНЯЖИХ ЧАСІВ.

	стор.
1. Слов'яни та варяги — — — — —	3
Княжа доба — 3. Слов'яни — 4. Слов'янське військо — 6. Городи — 7. Варяги — 8. Варязьке військо — 10. Значіння варягів для України — 11.	
2. Дружина й вої — — — — —	13
Дружина — 13. Князь і дружина — 15. Утримання дружини — 16. Старша дружина й отроки-дітські — 18. Вої — 20. Чорні клобуки — 21. Бродники та берладники — 22.	
3. Зброя і боєві формації — — — — —	24
Охоронна зброя — 24. Заціпна зброя — 25. Оружники — 28. Стрільці — 29. Піхота — 30. Початки кінноти — 32. Коні — 34. Лицарські вправи — 35.	
4. Приготова до війни — — — — —	39
Війна й мир — 39. Командування — 41. Мобілізація — 42. Число війська — 44. Полки — 46. Військові відзнаки — 47. Обоз — 49. Похід — 51.	
5. Військо в бою — — — — —	53
Приготова до бою — 53. Боєвий лад — 54. Бій — 56. Тактика варягів — 57. Тактика тяжкозбройної піхоти — 59. Тактика важкої кінноти — 60. Тактика легкої кінноти — 62. Галицька тактика XIII. в. — 65. Перемога — 66.	
6. Укріплення — — — — —	67
Земляні укріплення — 67. Будова городів — 68. Княжі городи — 70. Заборота й ворота — 72. Внутрішні укріплення — 74. Облога й військові машини — 75. Пограничні вали — 78.	
7. Фльота й морські походи — — — — —	81
Початки мореплавства — 81. Українські кораблі — 82. Дніпрова фльота — 84. Перші походи на Чорне Море — 87. Походи Олега та Ігоря — 88. Останній похід Царгород — 90. Походи на Каспій — 91.	
8. Війна за княжих часів — — — — —	93
Війна зі Сходом та з Візантією — 93. Війна з Угорщиною — 94. Війна з Польщею — 96. Походи на Польщу — 98. В'їзди з Польщею — 100. Походи на Чехію й Австрію — 103. Боротьба з Литвою — 104.	
9. Степові походи — — — — —	106
Печеніги й Тюрки — 106. Половці. Походи Володимира Мономаха — 107. Похід Ігора Святославича — 110. Останні половецькі війни — 112. Гатари на Україні — 114. Данило в боротьбі з татарами — 115.	
10. Характеристика княжих часів — — — — —	117
Стратегія — 117. Полководці — 120. Лицарство — 122. Військо й держава — 125. Україна й Європа — 128.	

ДРУГА ЧАСТИНА: ЗАПОРІЗЬКЕ ВІЙСЬКО.

1. Під Литвою та Польщею — — — — —	133
Боротьба за західні землі — 133. Під литовськими прапорами — 135. Військовий устрій Литви — 136. Устрій війська в Галичині XIV—XV. в. — 138. Збройні рухи XV—XVI. в. — 140. Устрій польського війська. Кіннота — 142.	
2. Нова зброя та укріплення — — — — —	145
Стара зброя — 145. Порох і початки артилерії — 147. Артилерія XVI—XVII в. — 150. Гарматний виряд — 151. Рушниці — 152. Дерев'яні замки — 155. Муровані замки — 158.	

	стор.
3. В боротьбі з татарами — — — — —	160
Перемога Литви — 160. Кримська орда — 162. Татарське військо — 162. Тактика татар — 165. Константин Острозький — 167. Боротьба з татарами в XVI в. — 168.	
4. Початки козацького війська — — — — —	170
Доба козащини — 170. Перші козаки — 171. Початки Січі — 173. Реєстрові козаки — 174. Козацькі охотники — 177. Перші війни з козаками — 178.	
5. В мирі та у війні з Польщею — — — — —	181
Петро Конашевич Сагайдачний — 181. Під Москвою та під Хотиним — 186. Куруківська війна 1625. р. — 188. Реєстрові й випищики — 190. Походи на Крим — 191. Морські походи — 193. Війни з поляками 1630—1638. рр. — 195.	
6. Повстання Богдана Хмельницького — — — — —	199
Богдан Хмельницький — 199. Початки повстання — 201. Жовті Води й Корсунь — 202. Народне повстання — 205. Пилявці — 206.	
7. Війни Хмельницького — — — — —	209
Зборівська перемога — 209. Берестечко й Батіг — 210. Молдавські походи — 214. Війна з Польщею 1653—1655. рр. — 215. Рейд Антона Ждановича — 218.	
8. Гетьманщина — — — — —	220
Іван Виговський — 220. Початки Руїни — 222. Петро Дорошенко — 223. Занепад козащини на Правобережжі — 224. Розвиток війська на Лівобережжі — 225.	
9. Занепад козацького війська — — — — —	227
Іван Мазепа — 227. Війна з Московщиною. Полтава — 228. Занепад Гетьманщини — 232. Запорозжя — 234. В боротьбі з Московією — 235. Кінець запорозького війська — 237. Слобідщина — 239.	
10. Організація козацького війська — — — — —	240
Запорозьке військо — 240. Козацька рада — 242. Військова старшина — 243. Вибори старшини — 246. Військові ранги — 248. Військові відзнаки — 250. Корогви — 252.	
11. Зброя і формації — — — — —	253
Число війська — 253. Реєстрові козаки — 254. Охотне військо — 256. Поділ війська — 258. Зброя — 289. Одяг — 262. Військові вправи — 263. Утримання війська — 264.	
12. Військо в бою — — — — —	266
Похід — 266. Бій. Табір — 268. Бій кінноти — 269. Тактика піхоти — 270. Артилерія — 272. Замки й фортифікації — 274. Запорозька Січ — 276. Фльєга — 280. Бій на морю — 281. Козацький побут — 283. Розвиток козацького війська — 284. Тип війська — 286. Моральні цінності — 287. Галицькі організації 1848—49. рр. — 289.	

ТРЕТЯ ЧАСТИНА: ЗБРОЙНІ СИЛИ СУЧАСНОЇ ДОБИ. УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ.

1. Початки У. С. С. і перші походи — — — — —	293
Початки стрілецької організації — 293. Мобілізація У. С. С. — 296. У. С. С. у Стрию й на Закарпатті — 300. Перші бої — 302. На партизанці. Двацятки — 304. Офензива в жовтні 1914. р. — 308. Зимовий похід в Карпатах. Стежна служба — 309.	
2. Офензива 1915 р. — — — — —	312
Січнева офензива 1915 р. — 312. Сотня К. Гутковського — 314. Реорганізація легіону — 315. Бої за Маківку — 317. Бої за Болехів — 320. Бої за Галич — 322. Бій під Заваловом — 322. Бої над Стрипою — 325. Бій під Семиківцями — 327. В Соснові й на Веселій над Стрипою — 330.	

3. Бої над Золотою Липою — — — — —
Лисоня — 333. Бої на Диких Ланах і в Потуторах — 337. Гуцульська сотня — 339. Російська революція. Бій під Конюхами — 340. Похід до Збруча — 342.
4. Організація У. С. С. — — — — — 344
Розвиток організації У. С. С. — 344. Боеві формації — 345. Помічні формації — 349. Вишкіл У. С. С. — 350. Кіш У. С. С. — 353. Пресова квартира і Боева Управа — 355. Загальна характеристика — 356.

ЧАСИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

5. Початки укр. військового руху — — — — — 357
З тюрми народів на волю — 357. Початки укр. військового руху в російській армії — 358. Укр. військові організації в Києві — 358. Військові віча та маніфестації — 360. Перший український полк — 360. Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд — 363. Другий з'їзд — 364. Укр. Генеральний Військовий Комітет — 366. Третій Всеукраїнський Військовий З'їзд — 367. Українізація частин російської армії — 368. I. Укр. Корпус — 370. II. Укр. Корпус — 371. Інші українізовані відділи — 372.
6. Озброєні сили Української Народньої Республіки — — — — — 376
Збройні сили України з початком війни з Московщиною — 376. Вільне Козацтво — 378. Вільне козацтво в боротьбі з большевиками — 380. Початок регулярної армії. Запорозький корпус — 382. Січові Стрільці — 385. Синя дивізія — 387. Улад армії — 390.
7. Напередодні війни з Московщиною — — — — — 392
На шляху до суверенності — 392. Большевицький переворот і його наслідки в Україні — 392. Розвал російської армії. Анархія в Україні — 394. Взаємини з державами Антанти — 396. Мірові переговори з центральними державами — 397. Заповідь і причини війни зі С-ветами — 398. Большевицький ультимат — 400.
8. Перша війна з большевицькою Москвою — — — — — 401
Початок війни — 401. Бої за доступи до Києва. Крути — 404. Оборона Києва — 406. Відворот на Волинь — 409. Причини воєнних невдач української республіки — 410. Заключення берестейського миру — 412. Звільнення Лівобережної України — 414. Похід на Крим і бої за донецьку заглибину — 416. Тактика — полководці — 418. Значіння війни з Московщиною. Кінець Центральної Ради — 419.

ДОБА ГЕТЬМАНЩИНИ.

9. Збройні сили Гетьманщини та її діла — — — — — 421
Державний переворот ген. Скоропадського і його наслідки — 421. Українське селянство в боротьбі з Гетьманщиною та німецько-австрійською окупацією — 423. Організація Війська. Кадри регулярної армії — 424. Українські військові частини за Гетьманату — 428. Спроба відновити козацького стану — 430. Таращанська повстанська дивізія — 431. Московські військові формації — 432.
10. Українська воєнна фльота — — — — — 433
Українізація фльоти — 433. Початки організації української фльоти — 435. Склад Чорноморської фльоти — 438. Морська піхота й авіація — 441. Українська воєнна фльота за Гетьманату — 442.
11. Українські Січові Стрільці в Україні. Упадок Гетьманату. — — — — — 446
У. С. С. в боротьбі з большевиками — 446. У. С. С. в Олександрівську й на Херсонщині — 448. Український Національний Союз. Підготовка до повстання — 450. Початок повстання. Мотовилівка — 452. Перемога Директорії — 454. Військові сили Директорії У. Н. Р. — 456. Друга війна з большевиками — 458. Причина невдач — 461.

УКРАЇНЬСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ.

12. Бої за Львів та Перемишль — — — — — 462
 Генеза листопадового зриву — 462. Український Генеральний Військовий Комісаріат — 464. Приготова до наступу — 456. Перший листопад у Львові — 468. Переворот на провінції — 470. Перші бої у Львові — 472. Втрата Перемишля — 475. Відсіч У. С. С. — 475. Бої у Львові до 21. листопаду — 476. Українці залишають Львів — 479.
13. Українсько-польська війна — — — — — 481
 Організація державної влади й політичне становище З. О. У. Н. Р. — 481. Збройні сили З. О. У. Н. Р. — 484. Перші военні дії — 486. Перша українська офензива на Львів — 489. Друга українська офензива на Львів — 491. Боеві акції на південно-західному й північному фронті — 495. Третя українська офензива — Вовчухівська — 496.
14. Чортківська офензива — — — — — 502
 Польська офензива й відворот У. Г. А. за Збруч — 502. Події на Східній Україні — 505. Початок Чортківської офензиви — 507. Бої за Бережани, Золочів, Рогатин — 512. Перехід У. Г. А. за Збруч — 514. Причини програної війни. Політика й стратегія — 515.
15. Організація У. Г. А. — — — — — 521
 Загальна організація — 521. Боеві формації. Піхота — 523. Артилерія — 524. Кіннота — 526. Летунська ескадра У. Г. А. — 526. Панцирні поїзди та авта — 527. Помічні формації. Польова жандармерія, булавні відділи й стаційні команди — 528. Служба звязку — 529. Розвідка й пропаганда — 530. Технічні війська Автоколонни — 530. Санітарна служба — 531. Постачання — 532. Інші допоміжні формації — 534. Однострій і відзнаки ступнів У. Г. А. — 534.

ОБЄДНАНІ УКРАЇНЬСЬКІ АРМІЇ

16. Похід проти большевиків — — — — — 536
 Збройні сили У. Н. Р. Наддніпрянська армія — 536. Події в Наддніпрянщині перед і підчас переходу У. Г. А. за Збруч — 539. Военні дії в другій половині липня — 540. Внутрішньо-політичне становище — 542. Закордонно-політичне і стратегічне становище 544.
17. Офензива на Київ—Одессу — — — — — 548
 Галицька Армія — 548. Верховна команда і вся збройна сила У. Н. Р. — 548. Бозве становище і плян походу — 550. Початок походу на Київ — 552. Дальші успіхи укр. офензиви і загальне бойове становище — 555. Перемога на півдні та здобуття Кизза — 559. Події в першій половині вересня — 561. Війна проти добровольців — 552. Оцінка успіхів і невдач — 564. Закінчення. Доля Наддніпрянської Армії — 567. Кінець Галицької Армії — 568.